

På kornet

MEMLEMSBLAD FOR KORNBØNDENES
INTERESSEORGANISASJON (KIO)

Nr 2 - 2012 15. årgang

INNHOOLD

Leder:	side 2
Kornpolitisk møte:	side 3
Kornøkonomi i Norge og EU:	side 4
Intervju med styret:	side 6
Hva reduserer avlinga?	side 9

Leder

Regjeringen bestod ikke eksamen

Regjeringen bestod ikke eksamen når den la fram tilbudet sitt til årets jordbruksforhandlinger. Det var rett og slett for dårlig, og på kornsiden ga det bare så vidt kostnadsdekning.

Her var det ingen tegn til den satsningen som var lovet i Landbruksmeldinga. Det kom derfor, som kjent, aldri til forhandlinger, og KiO støttet dette vedtaket. Skal en si noe positivt om jordbruksoppjøret i 2012 må det være at Norsvin, Fjørfelet, Tyr ble med på et initiativ fra KiO om en felles støtteerklæring til Bondelaget og Bonde- og småbrukarlaget etter bruddet. KiO er også glad for at korn fikk så sentral plass i de aksjoner og virkemidler som ble brukt av jordbrukets parter.

At kornavlingene har vært svært lave de to siste årene gjør at økonomien for mange kornprodusenter har vært dårlig. I tillegg har utgiftspostene økt som forventet, eller mer. KiO mener derfor at vi fortsatt må være ei vaktbikkje for å unngå at Staten tilbyr for lite og at Bondelaget og Småbrukarlaget har nok fokus på korn når forhandlingene starter opp igjen. Styrken i våre krav er proporsjonale med antall medlemmer. Styret oppfordrer derfor alle til å snakke om KiO og medlemskap i møte med andre kornprodusenter.

Framover må vi fortsatt jobbe med den gode dialogen vi hadde med de andre faglagene i forbindelse med jordbruksforhandlingene.

Det var spesielt hyggelig at Norsvin og Fjørfelet ble med, siden de ofte ser på korn som den «store stygge ulven», som er med på å øke deres kostnader på førsiden. Jeg tror det kommer til å være stadig viktigere at vi kan fremstå samlet, i stedet for å gå i skyttergraven og kjempe for særinteresser. Det er lettere å oppnå noe når det er større og flere grupper som jobber mot et felles mål.

Vi har nå fått ny Landbruksminister, og vi håper at han vil ta kampen mot Johnsen og Stoltenberg, slik at vi kan få det løftet for kornproduksjonen som er signalisert i Landbruksmeldinga.

KiO må likevel jobbe for at det skal være en akseptabel økonomi i kornproduksjonen, og vi skal stå på barrikadene for å få dette til. Styret og sekretær er mottagelige for forslag fra dere som medlemmer, som kan brukes i en slik sammenheng. Vår sekretær Harald Solberg er oppnevnt i et ekspertutvalg som skal se på hvordan vi kan øke avkastningen i kornproduksjonen. Gode forslag kommer derfor lett inn i utvalget.

Jeg vil også benytte anledningen til å ønske dere medlemmer i KiO og andre lesere av bladet:

Ei riktig god jul og et godt nytt kornår!

Korn er viktig for landbruksministeren

På et møte i «Landbrukstinget» i Ringsaker (Hedmark) 3. desember var temaet korn og kraftfôrpolitikk. Ministeren, som har satt mye fokus på korn gjennom sin korte tid i stolen, var veldig klar på viktigheten av at Norge har en sikker og stabil kornproduksjon. Han lovet imidlertid ingen store endringer i pris- og tilskuddspolitikken i forhold til sin forgjenger. Stabile og sikre rammebetingelser for de som har investert i kraftfôrkrevende produksjoner var begrunnelsen.

Trygve Magnus Slagsvold Vedum åpnet møtet med å fortelle om den gang han ble sittende askefast i Kabul i 2010. Vulkanutbruddet varte da bare noen dager i starten av april. Hva hadde skjedd hvis utbruddet hadde vært større, og vart like lenge som utbruddet som endte i den franske revolusjon i 1789? Er Norge forberedt på de utfordringer det ville gitt dersom verdens matproduksjon ville blitt hardt rammet?

– Mat er beredskap. Korn er absolutt beredskap, var hans budskap.

Tok tollgrep

Selv om temaet for møtet var korn og kraftfôrpolitikk, var både statsråden og seinere innledere romslige i sin tilnærming til temaet. Ministeren poengterte at det meste henger sammen. Et tema som har skapt mye støy både innenlands og utenlands i høst, er økt tollvern på harde oster og kjøtt av storfe.

– Tollvernet er det aller viktigste verktøyet vi har, også for korn. Om vi fortsatte med samme tollregime, ville snart utenlands gulost utkonkurrert den norske på pris. Om all gulosten ble importert, vil 40 % av dagens mjølkeproduksjon bli utradert. Det utgjør hele produksjonen på Vestlandet og i Nord-Norge. Mjølkekua er den største avtaker av kraftfôr. En slik reduksjon i mjølkeforbruket ville derfor ha fått store konsekvenser for norsk kornproduksjon, sa Vedum.

Økonomi

Hva kan kornprodusentene vente av pris- og tilskuddsøkninger fra den nye statsråden? Her var Vedum klar.

– Kraftfôrprisen kommer ikke til å stige mye med meg som minister. Det er viktig med stabile rammevilkår for de som satser mange millioner i nytt eller opprustet driftsanlegg, sa han.

Etter en slik programerklæring var det mange som lurte på om de kan forvente prisøkning på korn.

Svaret var nok ikke så tydelig. Dersom kornprisen skal øke uten at det går ut over kraftfôrprisen, må prisedskrivningen øke. Eksempelvis vil 1 øre økt kornpris øke budsjettetramma med 10 millioner.

– Jeg kan ikke love dere vesentlig økning i budsjettetramma framover, men jordbruksoppgjøret vil øke for hvert år, sier ministeren.

I tillegg viste han til at grovfôrproduksjoner drar avgårde med 85 % av overføringene. Resten blir fordelt på alle andre produksjoner.

– En gradvis økning i prisen vil være målet også for korn, avsluttet han innlegget med.

Agronomi

I forhold til økonomien i kornproduksjonen, var ministeren opptatt av å tydeliggjøre viktigheten av god agronomi.

– Jeg har derfor satt ned et ekspertutvalg som skal se på ulike faktorer som kan gi økt avling. De skal avlegge rapport i forkant av at departementet starter arbeidet med neste års jordbruksoppgjør. Vi vil se på de tiltakene som blir anbefalt, og hvordan disse kan inkluderes for å oppnå en avlingsøkning. Jeg lover ikke nye tilskuddsordninger, men dersom det viser seg at en dreining av forholdet mellom det som skaper inntekt hos kornbonden kan hjelpe til å nå målet, kan dette være aktuelt.

Mat har framtida foran seg

Ministeren avsluttet med å poengtere at mat har framtida foran seg. Dette har regjering og storting sett, og derfor målsatt et ønske om økt norsk produksjon.

– Om dere løfter fram viktigheten av bærebjelkene i landbrukspolitikken (jordbruksoppgjøret, tollvernet og samvirket), har fokus på god agronomi og et ønske om økte avlinger, samt at dere fronter viktigheten av å ta vare på matjorda, vil resten av befolkningen gradvis bli med på tanken. Det tar tid og krever at flest mulig drar i samme retning, avsluttet han.

Kornøkonomi i Norge og EU

Sett i forhold til våre naboland, har kornøkonomien i Norge vært god per dekar i alle år. Prisstigningen og de vedvarende høye kornprisene på verdensmarkedet, har endret situasjonen. Grunnet lavere avlinger og mindre areal, klarer ikke den norske kornprodusenten å holde det økonomiske forspranget på utenlandske kollegaer.

I mange år har kornbønder i Danmark, Sverige og andre land misunt oss våre kornpriser. De siste sesongene har dette endret seg. Før 2007-2008 måtte vi svært langt tilbake i tid for å finne priser på norsk nivå. Etter nevnte periode har prisene vært svært ustabile og toppnoteringene har kommet ofte. Fjorårets globale hveteavlinger var de største noen gang, men likevel ikke større enn at det var nær balanse mellom tilbud og etterspørsel. Årets prognoser sier at totalmengden ligger 45 mill. tonn under fjoråret (i Norge produserer vi ca 1 mill. tonn). Det spesielle nå er at hveteprisen på amerikanske børser holder seg oppe – også for 2013-avlingene! Det kan bety at vi på kort og mellomlang sikt har fått et nytt, og høyere prisnivå for denne livsviktige varen på verdensmarkedet.

Tabellen viser kornpris, avlingsnivå, arealtilskudd og brutto inntekt for korn dyrking i Norge og EU

Kornpris	Kr pr kg
Paris	1,97
Norge	2,73
Avlingsnivå hvete	Kg/daa
Norge	458
Danmark	733
Tyskland	750
Arealtilskudd	Kr/daa
Norge, sone 1	314
Danmark	96
Tyskland	97
Brutto inntekt	Kr/daa
Norge	1563
Danmark	1540
Tyskland	1575

Regnestykket

Hveteprisen (målprisen) i Norge ligger i vinter ca 76 øre over det bønder oppnår på Parisbørsen (Matif). Prisen på amerikansk hvete ligger mellom den norske og den franske.

Avlingsnivået for hvete i Norge, ligger godt under nivået i både Danmark og Tyskland. For de to sistnevnte har jeg tatt utgangspunkt i FAO sin statistikk for årene 2006-2009. Avlingene i Norge i 2009 ikke er tatt med, da avvikene fra et normalår var for store.

Det vi er bedre på, er arealtilskuddet. I Norge har vi lavest tilskudd i de beste kornområdene. EU har en annen modell, der tilskuddet skulle være en kompensasjon for senking av tidligere garantert pris. Dermed ble områdene med størst avlingsnivå tilgodesett med høyest tilskudd.

Med de forutsetningene som er lagt inn, er brutto inntekt temmelig lik pr dekar i de ulike landene.

At vi er langt etter avlingsmessig kompenseres altså med et arealtilskudd som er drøyt 200 kr høyere pr dekar.

Avviket på reelt oppnådd pris i Norge, kan være noe forskjellig fra de oppsatte prisene i Paris, men dette vet vi ikke noe eksakt om. Derfor bruker vi prisene som de står.

Med en pris som er 76 øre over Paris, tyder også mye på at det skulle være lønnsomt å hente ut større avlinger i Norge enn det statistikken viser. Eksempelvis ville 50 kg høyere avling gi samme inntektsøkning som 30 øre mer pr kg (eller økt tilskudd på 138 kr pr dekar uten at avlingsnivået reduseres).

Variable kostnader

På dette området har vi ikke hentet inn tall fra

våre naboer i sør. Ut fra kunnskap om kostnader med vår- og høstkorn, vet vi fra Norge at høsthvete krever noe mer innsatsfaktorer enn vårhvete. Større avling krever også noe mer gjødsel. Til sammen antar vi da at de variable kostnadene er 5-10 % høyere i de sammenlignende landene, enn i Norge. Dette utgjør da 30-60 kr pr dekar.

Faste kostnader

(De følgende tallene er anslag og ikke dokumenterte fakta).

Faste kostnader varierer svært mye mellom bruk. For referansebrukene med korn (bruk nr 2, 22 og 23) varierer summen av faste kostnader og avskrivninger mellom 772 og 925 kr pr dekar. En del av disse kostnadene øker noe med økende areal, mens andre er mer uavhengig av arealet. Den sistnevnte delen utgjør ca 70 %, eller 550-700 kr pr dekar.

For en bonde vil forsikringer, renter, avskrivninger og andre faste kostnader synke pr dekar med økende areal. Etter å ha diskutert med forskere på NILF, har vi kommet fram til at korngarder (garder som bruker jorda ho-

vedsakelig til kornproduksjon) i Tyskland har i snitt 2,5 ganger, og danske korngarder i snitt 3,3 ganger så stort areal som sammenlignbare norske garder.

Med større areal vil de faste kostnadene kunne reduseres med 300-400 kr pr dekar.

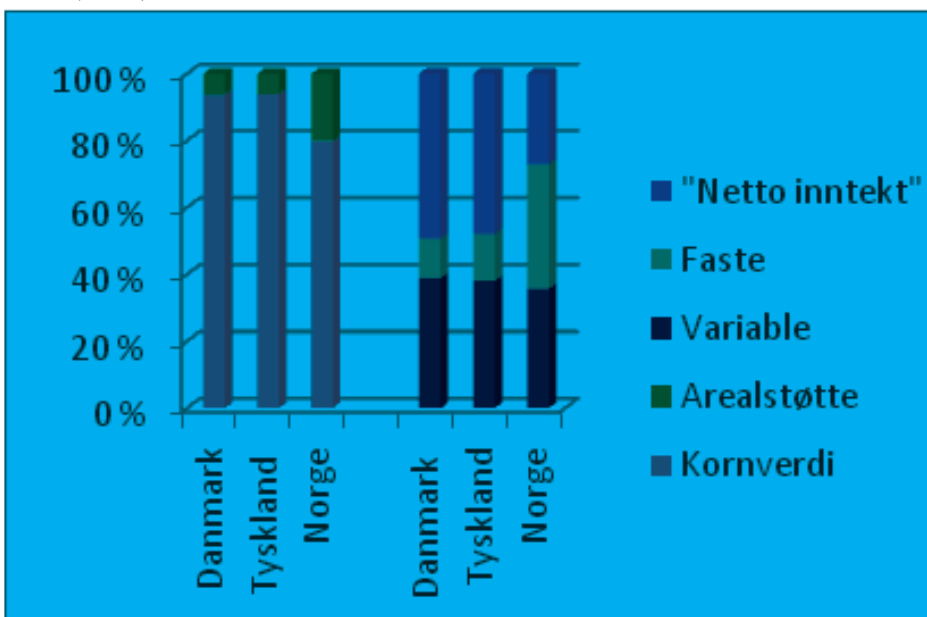
Konklusjon

Høyere kornpris, kombinert med at vi avlingsmessig er langt bak våre naboland, skulle tilsi at vi har potensiale til å øke gjennomsnittsavlingene mer enn hos dem. Kortere veksttid, færre sorter og mindre høstkorn hindrer oss imidlertid i å komme opp på deres nivå.

Mindre areal å dele faste kostnader på, trekker imidlertid i negativ retning. I Norge vil også økt behov for leiejord gi mindre overskudd for hvert dekar økt areal, enn for de områder hvor gardene i utgangspunkt er større.

Konklusjonen blir at geografien og gardsstrukturen hindrer oss i å få like store og effektive enheter som lenger sør. Norge trenger derfor en kornpolitikk basert på norske forhold og forutsetninger.

Fordeling mellom inntekts- og kostnadssiden i kornproduksjon i Danmark, Tyskland og Norge. Netto inntekt = Brutto inntekt (avling + tilskudd) – estimat variable- og faste kostnader. Enhet for alle tall: Pr arealenhet (dekar)

Styremedlemmenes vurderinger av regjeringens kornpolitikk

Foto: Gunnar Schmidt, Hedmark Landbruksrådgiving

KiO synliggjorde sitt standpunkt om regjeringens tilbud til jordbruket generelt og kornprodusentene spesielt. Nå har vi fått alt litt på avstand. Hvordan er holdningen hos styremedlemmene nå, etter at sesongen er over og regnskapet, både etter regjeringens- og kornkjøpernes oppgjør begynner å vise seg?

Redaksjonen i På Kornet stilte styremedlemmene følgende spørsmål:

1. Hva synes du om tilbudet i lys av de forhåpninger Landbruksmeldinga ga?
2. Hva synes du om at Bondelaget og Bonde- og Småbrukarlaget ikke stilte til forhandlinger?
3. Hva vil være de tre viktigste kravene du mener partene må fremme ved neste års jordbruksoppgjør?

Leiv Blakstad - styreleder:

1. Tidligere minister Lars Peder Brekk reiste land og strand rundt og ønsket velkommen til bords og meldinga var offensiv på flere måter. Samtidig sa han at det var i jordbruksforhandlingene at resultatet skulle vises, og bestikket deles ut. Det glemte regjeringen, slik at det ikke ble delt ut noe bestikk slik at vi ikke kunne spise. Tilbudet stod derfor ikke i stil med det som ble sagt i meldinga.
2. Jeg, og KiO, gikk tidlig ut og anbefalte et brudd i forhandlingene, siden det ikke ga signaler om bedret økonomi i kornproduksjonen. Jeg er derfor enig med Bondelaget og Bonde og Småbrukarlaget, at det var riktig med et brudd for å markere, og at man ikke kunne forhandle i år, slik situasjonen var.
3. Det må gis et inntektsløft slik at det er mulig å gjøre investeringer som gir økt produksjon. Det er på produktene inntektsøkningen må komme og ikke i form av flate tilskudd, som ikke stimulerer til økt produksjon. Hvis det ikke er mulig å øke prisene, må det ses på hva som reduserer produksjonskostnadene i kornproduksjonen. Ett eksempel er at bøndene bør spares for avgifter som ikke gir endringer i produksjonen, men bare påfører ekstra kostnader.

Halvor Skaara - nestleder:

På verdensbasis er ikke lenger store overproduksjoner og stort utbud med dertil hørende dumpingpriser ett tilbakevendende problem. Internasjonale matpriser er på vei opp. En økende befolkning, og avlinger som svikter er med på å sende prisene opp.

Alt dette dannet ett bakteppe for landbruksmeldinga. Meldinga ga signaler om at Norge skulle ta ansvar for egen befolkning, og ikke redusere selvforsyningsgraden.

Derfor var det vanskelig å ta regjeringen på alvor da tilbudet i jordbruksoppgjøret kom. Tilbudet viste ingen tegn til taktskifte fra tidligere. Tilbudet ga ikke noen stimulans for økt produksjon. For å oppnå det, må økonomien styrkes.

Sett i lys av dette synes jeg det var helt riktig å ikke gå inn i forhandlinger. Hvis man mente noe med meldinga, burde det blitt bevist gjennom tilbudet. Det ble ikke gjort, og da synes jeg det viktig å markere at slik `vingling` mellom liv og lære/ teori og praksis, ikke fortjener å bli tatt seriøst.

For framtidige forhandlinger mener jeg de tre viktigste kravene i forhandlingene bør være:

- 1: økt kornpris
- 2: økt prisnedskrivningstilskudd
- 3: en økning i jordbruksfradraget til null skatt på de første 200.000,-

Regjeringen har fremdeles ett jordbruksoppgjør på seg til å bevise sin stilling som det beste alternativet for norsk landbruk. Får håpe de benytter seg av muligheten.

Jomar Leira - Sør-Trøndelag

1. Jeg synes tilbudet tenker lite i forhold til at om målet er å øke produksjon, så blir det vanskelig så lenge de ikke øker prisen på kornet. Med en økning i pris på selve varen så har de fått en mer agronomisk riktig produksjon, som igjen har økt interessen til å gjøre en bedre jobb for at de skulle vær mere interessant å dyrke korn og dertil at lønnsomheten har kommet dyktige drivere til gode.
2. Jeg synes at organisasjonene skulle ha forhandlet uansett. Det gir et mer helhetlig bilde når de tross alt skal kjempe for sine medlemmer.
3. Jeg synes kornprisen må heves, at grøftetilskudd økes og at jordbruksfradraget heves. Jeg synes også avskrivningssatsene for bygg bør økes for å stimulere til tørkebygging og at driftsbygninger blir vedlikeholdt.

Hans Jørgen Olsen Røren - Vestfold

I lys av landbruksmeldinga om økt matproduksjon, var det et merkelig tilbud fra staten. Jeg støtter bondelaget fullt ut med å ikke gå i forhandlinger. Verdensmarkedssituasjonen på korn sier jo sitt. Det er kamp om kornet! I forhold til neste års jordbruksoppgjør er det økt pris på varene som gjelder. Skal det kun-ne fungere, må prisnedskrivningstilskuddet også Økes. Jeg tror forøvrig at bondestanden skal passe seg vel for å bli en "syte" organisasjon. Jeg tror det gjelder å gå frem med hevet hode.

Ivar Skramstad - Hedmark

1. Tilbudet må vel sies å være tilfredsstillende så lenge staten kommer med forslag om økning, men ser vi på det i sammenheng med så er jo tilbudet altfor lavt. Landbruksmeldinga ga klare positive signaler og jeg synes det burde vært fulgt opp mye bedre priser og klarere signaler i oppgjøret. Dette kan dras direkte over i
2. og vi som er gamle nok til å huske prisnedgangen fra 90 tallet vet jo at nedgangen vart aldri så stor

som i de åra det ble brudd. Var det forhandlinger, var det nesten ikke nedgang, men ble det brudd så raste kornprisen nedover i store sprang. Hvis vi da hadde forhandlet i år så må vi regne med som alltid at det var mer å gi. Det ville kanskje gitt seg utslag i kornprisen, men ingen vet. Det ble litt mye vilje til å markere i år etter ett ”skuffende” tilbud i stede for å sjekke ut klimaet for hvor mye ekstra det var i potten. Burde kanskje sjekket for så å eventuelt bryte, men etterpåkløkskap er jo lettvin.

3. Økte priser, fraktutjevning, avløsertilskudd i planteproduksjoner. (Vi er avhengig av høyt kvalifiserte flinke folk kort tid i året, hvordan løser vi det?)

Prisnivået på mat i Norge er generelt lavt. Vi må få inn en kultur som går på at mat koster og at overføringer til landbruket kommer forbrukeren til gode i form av billigere mat. Det er rom for at noteringspris eller oppgjørpris på kjøtt kan være høyere.

Nå har grillet kylling kostet 29.90 helt siden noen begynte å grille den, frossen ribbe og kjøttfarse på tilbud koster også 29.90. Lønnsnivået er på samme tid økt mange ganger.

Vi burde så fort som mulig fått prisen opp på 34.90. Bråk i media i 14 dager, etter det er det ingen som reagerer.3: en økning i jordbruksfradraget til null skatt på de første 200.000,-

Regjeringen har fremdeles ett jordbruksoppgjør på seg til å bevise sin stilling som det beste alternativet for norsk landbruk. Får håpe de benytter seg av muligheten.

REDUSERER AVLINGA

Trær kaster skygge langt innover på jordet om høsten. Snø og eventuelt tele forsvinner også seinere om våren.

Hedmark Landbruksrådgeving dokumenterte i høst at kornavlingene på vendeteiger er 30-40 % lavere enn midt inne på jordet. Felles for de to områdene er at fuktighetsforholdene i jorda ikke er optimale ved våronntidspunkt, og at traktorer og andre redskaper gjør skade som får følger gjennom sesongen.

Spesielt i en sein sesong erfarer de fleste at kornet er vesentlig råere langs en skyggekant enn inne på jordet. De fleste har også en formening om at avlingsnivået er lavere. De som har kjørt med avlingsregistrator på treskeren kan tallfeste avlingsnedgangen. I høst gjorde vi en enkel avlingsregistrering over jordet og langs med en skyggekant, som samtidig var vendeteig. Registreringen ble gjort hos Arne Ingvar Dobloug (se figur neste side).

Gjennomsnittet av registreringene tvers over jordet ble satt til 100 % (697 kg). I snitt var avlinga langs kanten på 66 % av dette. Kanten representerer her et område fra ca 0,5 m inn på jordet og 8 m utover. Det var skog mot sør-vest de første 6-7 prøvepunktene og tun med noen trær på de siste 4-5.

Hva kunne vært gjort her?

Man hogger ikke bare de ytterste 10-20 m av en skog for å øke avlinga på vendeteigen. Men for de

som har høytvoksende kanter mot sør og vest, vil en merke tydelig forskjell om denne blir hogd og holdt nede. Men like viktig er det å hindre vatn fra å renne inn på jordet fra kanter eller skog som ligger høyere i terrenget.

Godt fungerende avskjæringsgrøfter stopper vatn som ville forsinket våronna og gitt for fuktige områder inne på jordet. Husk å kontrollere disse jevnlig. De kan gro igjen!

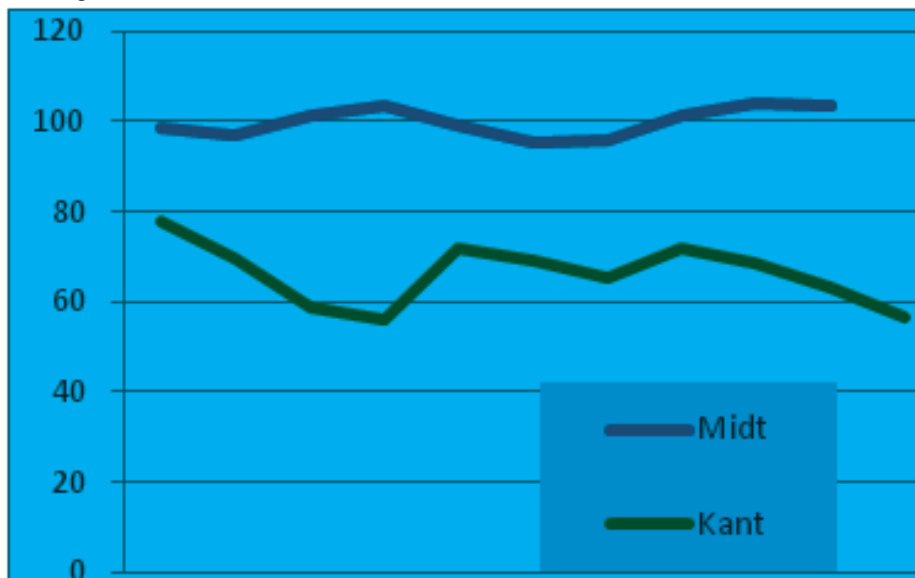
Vedlikehold er viktig

En annen utfordring med kanter og kantvegetasjon er hvordan grøftene fungerer der det var for bløtt da en kjørte med den tyngste redskapen/ekvipasjen:

– Det gjelder virkelig å ikke ødelegge de grøftene en allerede har!, var kommentaren fra en bonde da han fikk se kostnadene med nygrøfting.

Og der ligger noe av utfordringen med at det er de tyngste maskinene som beveger seg ut på jordet først (og sist) på sesongen.

Avlingsresultat etter registrering av avling midt på et skifte og langs kanten hos Arne Ingvar Dobloug i Veldre.

At grøfter spyles og holdes åpne, kombinert med at kantvegetasjon holdes nede, gir større mulighet til å bevege seg på jordet uten at det får konsekvenser for rotvekst og dermed avlingsnivået.

Blauthull

I fjor kom det kraftig regn og vedvarende nedbørsoverskudd fra slutten av mai. Det endte med tilslemming av jordoverflata, slik at vatnet fikk problemer med å finne veg nedover i jorda. Resultatet ble at røttene stod i vatn gjennom hele sesongen, mens det var forholdsvis tørt under normal ployedybde. De åkrene som ble sådd sist tok mest skade. Vi var også i tvil om nytten av ekstra gjødsling, siden vi trodde at det de fleste steder ikke var så mye regn at næringa hadde forsvunnet.

Et moment en skal være klar over når det gjelder ordinære blauthull, er: Det er kun det aller verst skadde området som blir gult og det vil variere veldig hvor langt unna en må for avlinga igjen er på gjennomsnittet for åkera. Til neste år vil vi også sjekke konsekvensen av blauthull for å få en dokumentasjon på nettopp dette problemet.

Det eneste som nytter for å fjerne blauthull, er å grøfte dem ut. Blauthull har en tendens til å øke i størrelse år for år, samt at all jordarbeiding og kjøring er med og forsterker denne utviklingen.

Grøfting

Med gjeninnføring av grøftetilskudd har interessen for temaet økt betraktelig. Etter en prat med Frode Lysantræ i LMD (departementet), tror jeg vi kan si at disse punktene er forholdsvis sikre:

- Forskriften kommer etter nyttår
- Søknadsfrist mest sannsynlig samtidig med SMIL-ordningen for øvrig – 1. april
- Krav om Miljøplan Trinn 2 for å få innvilget søknad
- Minste tilskuddsbeløp 5.000-10.000 kr (tilsvarer 5 til 10 dekar)
- Det vil bli gitt tilskudd på tidligere dyrkede arealer
- Tilskudd pr dekar (1.000 kr) og sannsynligvis pr løpemeter (eksempelvis beregnet ut fra funksjonsbredde på grøfta, 10 m)
- En kan samle opp grøfting av flere blauthull for å overstige minstekravet
- Søknad må inneholde skisse over areal som skal grøftes, samt kostnadsoverslag
- Usikkert hva som kreves av dokumentasjon i etterkant. GPS, eller annen dokumentasjon anbefales, men vil ikke bli krevd
- Krav om gjennomføringstid. Sist gang var dette 3 år.

Grøfteøkonomi

Kostnadene ved grøfting (pr dekar) varierer stort, avhengig av hvor store og rasjonelle jobbene er. Avhengig av hvilken pris en setter på sitt eget arbeid, om en treffer på utfordrende grunne, hvor godt en klarer å følge gravemaskina osv, vil grøfting koste minimum kr 6.000 pr dekar. De oppsettene som vi har sett så langt, tyder imidlertid på at de fleste kan beregne minimum 8.000 kr pr dekar for systemgrøfting.

Lokale allmenninger har ulike tilskudd for rør, kummer og flis. For enkelte betyr disse tilskud-

dene vesentlig mer enn tilskuddet en søker via det offentlige. Sjekk derfor med din allmenning før du går i gang.

Grøftespyling

Som tidligere nevnt er vedlikehold at grøfter langt billigere enn nygrøfting. En del bønder erfarer at seinest to år etter grøfting må grøftesystemet systematisk spyles der hvor det er fare for rustutfelling. Grunnen er at jorda en periode da inneholder mer luft, noe som øker rustutfellinga. Når jorda har satt seg igjen, reduseres problemene.

Bildene viser gras og kvekerøtter som har trengt innover i et drenerør og på det nærmeste plugget det. Effekten av å få bort proppen er tydelig. Derfor: Sjekk utløpene jevnlig!

FOTO: Are Johansen, NLR Lofoten

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse: KiO, Blæstad, Høyvangvegen 40, 2322 RIDABU

Årsmøtet i KiO

Årsmøtet i KiO avholdes den 8. mars 2013 på Østlandet. Endelig sted blir bekjentgjort. Merk av dagen i kalenderen!

Norske Felleskjøp leverer markedsregulering og fagkompetanse om norsk kornproduksjon. I samarbeid med Norges Bondelag arrangerer vi

Kornkonferansen 2013

i Oslo 4. mars med blant andre
Mat- og landbruksminister Trygve Slagsvold Vedum.
Se program og påmelding på www.fk.no

Felleskjøpet